

Miniszterelnökség

Iromány száma: **T/14949.**

Benyújtás dátuma: **2021-02-09 20:59**

Parlex azonosító: **W79YB70W0001**

Címzett: **Kövér László, az Országgyűlés elnöke**

Tárgy: **Törvényjavaslat benyújtása**

Benyújtó: **Dr. Semjén Zsolt, miniszterelnök-helyettes**

Előadó: **Dr. Palkovics László, innovációért és technológiáért felelős miniszter**

Törvényjavaslat címe: **A nemzeti adatvagyonról**

A Kormány nevében mellékelten benyújtom a nemzeti adatvagyonról szóló törvényjavaslatot.

2021. évi törvény
a nemzeti adatvagyonról

Az Országgyűlés felismerve, hogy a korszerű digitális államkormányzás és gazdaság megvalósítása érdekében, amely mesterséges intelligencián és adatelemzésen alapuló technológiák elterjedésével történhet meg, elengedhetetlen egy olyan intézményrendszer kialakítása, amely hatékonyság, gazdasági növekedés és a nemzeti szuverenitás szempontjait egyaránt érvényesítve képes megvalósítani a nemzeti adatvagyon széleskörű hasznosítását, valamint hogy az állampolgárok államba vetett bizalmának további erősítése, valamint a közigazgatás folyamatos és zavartalan működésének biztosítása érdekében az egyes állami szervek által kezelt, a nemzeti adatvagyon körébe tartozó nyilvántartások fokozott biztonságáról való gondoskodás elengedhetetlen, a következő törvényt alkotja:

1. A törvény hatálya

1. §

(1) E törvény hatálya a nemzeti adatvagyonon alapuló adatszolgáltatásra, az adatszolgáltatás állami koordinációját végző, illetve az adatszolgáltatásban közreműködő egyéb szervezetekre, továbbá a nemzeti adatvagyon körébe tartozó állami nyilvántartások fokozottabb védelmére terjed ki.

(2) E törvény hatálya nem terjed ki

- a) az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvény szerinti közérdekű adatok és közérdekből nyilvános adatok megismerésére irányuló igényekre;
- b) a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok terjesztése jogának gyakorlására;
- c) a közadatok újrahasznosításáról szóló törvény szerinti, a közfeladatot ellátó szervek által kezelt közadatok és kulturális adatok újrahasznosítás céljából történő rendelkezésre bocsátására irányuló igényekre;
- d) a közfeladatot ellátó szervek által alaptevékenységük keretében végzett adatszolgáltatásra, adatelemzésre és az ezzel összefüggésben jogszabály alapján megállapított díjfizetésre.

2. Értelmező rendelkezések

2. §

E törvény alkalmazásában

- a) nemzeti adatvagyon: a közfeladatot ellátó szervek által kezelt közérdekű adatok, személyes adatok és közérdekből nyilvános adatok összessége;
- b) anonimizálás: a személyes adatok olyan anonim adatokká történő átalakításának folyamata, amelynek következtében az érintett többé nem azonosítható;
- c) adatelemzés: az adatok emberi tevékenység kifejtésével, vagy informatikai eszközökkel való feldolgozása, és az elektronikusan rendelkezésre álló adatokból újabb származtatott ismeret előállítása, valamint a feldolgozott adatokból következtetések levonása emberi tevékenység kifejtésével, vagy informatikai eszközökkel;

- d) általános kormányzati tájékoztató szolgáltatás: Magyarország környezeti, társadalmi, valamint gazdasági biztonsága, a Magyarország területén lakók élete, testi épsége, valamint vagyona megóvása céljából Nemzeti Adatvagyon Ügynökség által a Kormány, valamint a Kormány tagja részére nyújtott tájékoztatás, ha Nemzeti Adatvagyon Ügynökség adatelemzéshez kapcsolódó tevékenysége során e körbe tartozó kockázatot észlel;
- e) kormányzati tájékoztatási szolgáltatás: az adatközpontú kormányzati döntés elősegítése céljából, a központi kormányzati igazgatási szerv igénylése (a továbbiakban: állami adatigénylés) alapján Nemzeti Adatvagyon Ügynökség által elemzett adatokból származtatott információk nyújtása;
- f) kulcsszolgáltatás: olyan informatikai eszköz kulcsszolgáltató általi biztosítása, amelynek segítségével az együttműködő szerv az általa kezelt nyilvántartásban található személyes adatokat anonimizálja a Nemzeti Adatvagyon Ügynökség általi adatelemzés, céljából;
- g) piaci tájékoztatási szolgáltatás: a nem állami adatigénylés körébe tartozó adatigénylés alapján, Nemzeti Adatvagyon Ügynökség által elemzett adatokból származtatott információk értékesítése;
- h) együttműködő szerv: a személyes adatot tartalmazó nyilvántartást vezető közfeladatot ellátó szerv.

3. Nemzeti Adatvagyon Ügynökség

3. §

A Nemzeti Adatvagyon Ügynökség a Kormány által rendeletben kijelölt, az állami adatvagyon hasznosításával kapcsolatos állami feladatokat közfeladatként ellátó szerv vagy szervezet.

4. §

- (1) A Nemzeti Adatvagyon Ügynökség elektronikus ügyintézés biztosítására kötelezett szervként
 - a) elősegíti és támogatja a közadatok újrahasznosításáról szóló 2012. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Közadat tv.) végrehajtását, ennek keretében:
 - aa) elkészíti a Közadat tv. szerint újrahasznosítás céljából rendelkezésre bocsátható közadatokat tartalmazó nyilvántartások és adatbázisok jegyzékét, és gondoskodik azok változásának folyamatos nyomon követéséről,
 - ab) az általa működtetett internetes honlapon közzéteszi az aa) alpont szerinti jegyzéket, egyúttal e honlapon keresztül gondoskodik a közfeladatot ellátó szervek és a Közadat tv. szerinti igénylők tájékoztatásáról az őket illető jogok és kötelezettségek tekintetében,
 - ac) a közfeladatot ellátó szerv vagy az igénylő erre vonatkozó megkeresése esetén közreműködik a Közadat tv. szerinti újrahasznosítás céljából történő rendelkezésre bocsátás megvalósításában, ideértve különösen a kérelem előkészítésében, a díj megállapításában, az újrahasznosítási megállapodás előkészítésében és a rendelkezésre bocsátás módjának meghatározásában való közreműködést,
 - b) az együttműködő szerv által kezelt nyilvántartásból származó személyes adatnak a kulcsszolgáltató szervezet által biztosított eszközökkel való anonimizálását követően adatelemzést végez.

- (2) A Nemzeti Adatvagyon Ügynökség
- a) általános kormányzati tájékoztató szolgáltatást,
 - b) kormányzati tájékoztatási szolgáltatást,
 - c) piaci tájékoztatási szolgáltatást
- nyújt (a továbbiakban együtt: tájékoztatási szolgáltatás).

(3) A Nemzeti Adatvagyon Ügynökség feladataira és működésére vonatkozó részletes szabályokat a Kormány rendeletben határozza meg.

4. Nemzeti Adatvagyon Tanács

5. §

(1) A Nemzeti Adatvagyon Tanács a kormányzati igazgatásról szóló törvény szerinti kormánybizottság.

(2) A Nemzeti Adatvagyon Tanács

- a) a Nemzeti Adatvagyon Ügynökség javaslata alapján dönt a piaci tájékoztatási szolgáltatásra vonatkozó igény (a továbbiakban: piaci igény) teljesítése tárgyában,
- b) a Nemzeti Adatvagyon Ügynökség e törvény szerinti tájékoztatási szolgáltatási tevékenysége során érvényesíti a Kormány adatvagyon politikával kapcsolatos szempontjait,
- c) meghatározza a Nemzeti Adatvagyon Ügynökség e törvény szerinti tevékenysége során alkalmazandó alapelveket.

6. §

(1) A Nemzeti Adatvagyon Tanács tagja

- a) az e-közigazgatásért felelős miniszter,
- b) az informatikáért felelős miniszter, és
- c) az e-közigazgatási és informatikai fejlesztések egységesítéséért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter).

(2) A Nemzeti Adatvagyon Tanács eljárására vonatkozó részletes szabályokat a Kormány rendeletben határozza meg.

5. A tájékoztatási szolgáltatásokra vonatkozó közös szabályok

7. §

(1) A tájékoztatási szolgáltatásra irányuló igényt az igénylő a Nemzeti Adatvagyon Ügynökség részére küldi meg.

(2) A Nemzeti Adatvagyon Ügynökség az igényt megvizsgálja, ennek során meghatározza különösen, hogy az igény teljesítéséhez mely személyes adatot tartalmazó nyilvántartás szerinti adatok elemzése szükséges.

(3) Ha az igény teljesítéséhez szükséges, a Nemzeti Adatvagyon Ügynökség megkeresi az együttműködő szervezet annak érdekében, hogy az általa kezelt nyilvántartásból származó személyes adat kulcsszolgáltató szervezet által biztosított eszközökkel való anonimizálását követően az anonimizált adatokat adatelemzés céljából rendelkezésére bocsássa.

(4) Ha az igény teljesítéséhez szükséges, a Nemzeti Adatvagyon Ügynökség bármely közfeladatot ellátó szervezet megkereshet az általa kezelt közadat rendelkezésre bocsátása érdekében.

(5) A Nemzeti Adatvagyon Ügynökség részére az adatok (3) vagy (4) bekezdés szerinti rendelkezésre bocsátását a megkeresett együttműködő szerv vagy közfeladatot ellátó szerv az indokok megjelölésével megtagadja, ha

- a) a megkeresésben érintett személyes adatokat anonimizálással sem lehetséges megfosztani személyes adat jellegüktől,
- b) a megkeresésben érintett közadat a közadatok újrahazsnosításáról szóló törvény szerint újrahazsnosítás céljából nem bocsátható rendelkezésre, vagy
- c) a megkeresésben érintett közadat vagy az abból származtatott adat átadása Magyarország nemzetbiztonsági, honvédelmi vagy rendvédelmi érdekeit sérti vagy veszélyezteti.

(6) A Nemzeti Adatvagyon Ügynökség a közfeladatot ellátó szervvel vagy együttműködő szervvel megállapodást köt az adatátadás feltételeiről, amely tartalmazza az adatok rendelkezése bocsátásával közvetlen összefüggésben felmerült többletköltségek megtérítését is. E többletköltségek megállapítására az együttműködő szervnél vagy közfeladatot ellátó szervnél alkalmazott számviteli politikát kell alapul venni. Az adatok rendelkezésre bocsátásáért az együttműködő szerv vagy a közfeladatot ellátó szerv az e bekezdés szerinti költségtérítésen túl más költséget vagy díjat nem követelhet a Nemzeti Adatvagyon Ügynökségtől.

(7) A Kormány a (6) bekezdés szerinti költségtérítéssel összefüggésben rendeletben további részletszabályokat állapíthat meg.

(8) A Nemzeti Adatvagyon Ügynökség az igény teljesítését elutasítja, ha

- a) az igény teljesítésében érintett személyes adatokat anonimizálással sem lehetséges megfosztani személyes adat jellegüktől,
- b) az igény teljesítésében érintett adat a közadatok újrahazsnosításáról szóló törvény szerint újrahazsnosítás céljából nem bocsátható rendelkezésre, vagy
- c) az igény teljesítése Magyarország nemzetbiztonsági, honvédelmi vagy rendvédelmi érdekeit sérti vagy veszélyezteti.

(9) A Nemzeti Adatvagyon Ügynökség az igény teljesítésekor vagy elutasításakor a Nemzeti Adatvagyon Tanács által az 5. § (2) bekezdés b) és c) pontja alapján meghatározott szempontok és alapelvek figyelembe vételével, piaci igény teljesítésekor és elutasításakor a Nemzeti Adatvagyon Tanács 5. § (2) bekezdés a) pontja szerint megállapított döntése alapján jár el.

(10) A Nemzeti Adatvagyon Ügynökség a (2) bekezdés szerinti adatelemzés eredményét az igénylő részére küldi meg.

(11) Ha az igény nem teljesíthető, Nemzeti Adatvagyon Ügynökség az igény elutasításának okáról az igénylőt tájékoztatja.

6. A piaci tájékoztatási szolgáltatásra vonatkozó különös szabályok

8. §

(1) A piaci igény teljesítésekor a Nemzeti Adatvagyon Ügynökség eljárására a polgári jog általános szabályai és a 7. § rendelkezései az ezen alcímben szereplő eltérésekkel alkalmazandók.

(2) A Nemzeti Adatvagyon Ügynökség a 7. § (2) bekezdése szerinti vizsgálat keretében meghatározza, hogy

- a) a piaci igény teljesítéséhez mely személyes adatot tartalmazó nyilvántartás szerinti adatok elemzése szükséges,
- b) a piaci igény teljesítését, a piaci igény teljesítését kérővel való megállapodást javasolja-e, és milyen feltételekkel javasolja,
- c) a piaci igény teljesítését milyen ellenérték ellenében javasolja.

(3) A Nemzeti Adatvagyon Ügynökség a 7. § (8) bekezdés a)-c) pontjában, valamint a 9. §-ban meghatározott esetek kivételével a piaci igényt és a (2) bekezdés szerinti vizsgálati eredményét – a piaci igény teljesítésére vonatkozó javaslata esetén a megkötni tervezett megállapodást csatolva – döntésre a Nemzeti Adatvagyon Tanács részére megküldi.

(4) A Nemzeti Adatvagyon Ügynökség a piaci igény teljesítését a 7. § (8) bekezdés a)-c) pontjában foglaltakon túlmenően elutasítja, ha a Nemzeti Adatvagyon Tanács a piaci igény elutasításáról szóló döntéséről – az e törvény végrehajtására kiadott kormányrendeletben meghatározott határidőn belül – a Nemzeti Adatvagyon Ügynökséget értesítette.

(5) Ha a Nemzeti Adatvagyon Tanács a piaci igény elbírálására vonatkozó döntéséről – az e törvény végrehajtására kiadott kormányrendeletben meghatározott határidőn belül – a Nemzeti Adatvagyon Ügynökséget nem értesítette, a Nemzeti Adatvagyon Ügynökség a piaci igény teljesítése tekintetében a (3) bekezdés szerinti döntési javaslatában foglaltak szerint jár el.

(6) A piaci igény teljesítésére a Nemzeti Adatvagyon Tanács döntésének a Nemzeti Adatvagyon Ügynökséghez történő megérkezését, – illetve ennek hiányában a döntésre nyitva álló határidő lejártát – követően kerülhet sor.

(7) A (2) bekezdés szerinti vizsgálat és az 5. § (2) bekezdés szerinti döntés függvényében a Nemzeti Adatvagyon Ügynökség a piaci igény teljesítésére vonatkozó megállapodást köt a piaci igény teljesítését kérővel.

(8) A (7) bekezdés szerinti megállapodásra egyebekben a kutatási szerződés szabályait azzal az eltéréssel kell alkalmazni, hogy

- a) a piaci igény teljesítését kérő a piaci igényben rögzítetteken túl további utasítást nem adhat,
- b) a Nemzeti Adatvagyon Ügynökség a piaci igény teljesítését kérő hozzájárulása nélkül is

igénybe vehet közreműködőt.

9. §

(1) A Nemzeti Adatvagyon Tanács egyes piaci igény-típusok teljesítésére vonatkozóan általános jelleggel előzetes döntési álláspontot adhat a Nemzeti Adatvagyon Ügynökség részére, ha ezen piaci igény-típusok előzetesen egyértelműen beazonosíthatók és körülírhatók.

(2) Az (1) bekezdés szerinti előzetes döntési álláspont alapján beazonosított piaci igény esetén a Nemzeti Adatvagyon Ügynökség nem küldi meg a 8. § (3) bekezdése szerint a Nemzeti Adatvagyon Tanács részére a piaci igényt, annak teljesítése nem függ a Nemzeti Adatvagyon Tanács döntésétől.

7. Az anonimizáláson alapuló adatelemzésre vonatkozó különös szabályok

10. §

(1) Ha a szolgáltatási igény teljesítéséhez személyes adatot tartalmazó nyilvántartásból származó anonimizált adatok elemzése szükséges, a Nemzeti Adatvagyon Ügynökség az anonimizált adatok részére való rendelkezésre bocsátása érdekében a szolgáltatási igény teljesítésében érintett nyilvántartások 7. § (2) bekezdése szerinti meghatározását követően megkeresi az e nyilvántartásokat vezető együttműködő szerveket és a kulcsszolgáltató szervezetet, ennek keretében

- a) az együttműködő szervet tájékoztatja az anonimizált adatszolgáltatásban érintett adatok pontos köréről, olyan módon, hogy az együttműködő szerv a szolgáltatási igény tartalmát csak az általa kezelt adatokhoz kapcsolódó szükséges mértékben ismerhesse meg,
- b) a kulcsszolgáltató szervezet részére átadja a 11. § (1) és (2) bekezdése szerinti technikai megoldás biztosításához szükséges információkat,
- c) gondoskodik az együttműködő szerv és a kulcsszolgáltató szervezet közti kapcsolatfelvételhez szükséges információknak az érintettek részére való átadásáról.

(2) Ha a 7. § (5) bekezdése alapján megtagadási ok nem áll fenn, az együttműködő szerv a Nemzeti Adatvagyon Ügynökség megkeresésére köteles az általa vezetett, személyes adatot tartalmazó nyilvántartásból származó, anonimizált adatokat a Nemzeti Adatvagyon Ügynökség számára hozzáférhetővé, elemezhetővé tenni.

(3) Az együttműködő szerv a (2) bekezdés alapján kizárólag abban az esetben bocsáthatja az adatokat a Nemzeti Adatvagyon Ügynökség rendelkezésére, ha az (1) bekezdés a) pontja szerint megjelölt adatkör tekintetében legalább száz fő adatai anonimizálhatóak.

(4) Az együttműködő szerv a (2) bekezdés alapján végzett anonimizálást a kulcsszolgáltató szervezet bevonásával a 11. § szerint végzi el.

(5) Az együttműködő szerv az általa vezetett nyilvántartásban szereplő személyes adatot a Nemzeti Adatvagyon Ügynökség megkeresésének teljesítése érdekében végzett anonimizálás elvégzése céljából, az anonimizálás végrehajtásához szükséges mértékben és ideig kezeli.

(6) A kulcsszolgáltató szervezet által végzett kulcsszolgáltatásért a Nemzeti Adatvagyon Ügynökség a miniszter által rendeletben megállapított igazgatási szolgáltatási díjat fizet.

(7) Az együttműködő szerv vezetője gondoskodik a Nemzeti Adatvagyon Ügynökséggel, valamint a kulcsszolgáltató szervezettel való kapcsolattartásért felelős személy kijelöléséről.

11. §

(1) A kulcsszolgáltató szervezet az anonimizálás elvégzéséhez az együttműködő szerv részére olyan technológiai megoldást biztosít, amely a 10. § (2) bekezdése szerint a Nemzeti Adatvagyon Ügynökség részére rendelkezésre bocsátott adatokban az együttműködő szerv kezelésében lévő személyes adatot visszafordíthatatlan módon úgy módosítja, hogy az az érintettel ne legyen kapcsolatba hozható.

(2) Ha a tájékoztatási szolgáltatásra irányuló igény teljesítéséhez több együttműködő szerv által vezetett, személyes adatot tartalmazó nyilvántartás személyes adaton alapuló összekapcsolása szükséges, a kulcsszolgáltató az igény teljesítésében érintett valamennyi együttműködő szerv részére az anonimizálás elvégzéséhez olyan technológiai megoldást biztosít, amely az összekapcsolást lehetővé téve a Nemzeti Adatvagyon Ügynökség részére rendelkezésre bocsátott adatokban az egyes együttműködő szervek kezelésében lévő személyes adatot visszafordíthatatlan módon úgy módosítja, hogy az az érintettel ne legyen kapcsolatba hozható.

(3) Az anonimizálást úgy kell elvégezni, hogy annak eredményeképpen a természetes személy lakcímeire vonatkozó adat járásnál (Budapesten kerületnél) pontosabban ne legyen megállapítható.

(4) A kulcsszolgáltató szervezet:

- a) az anonimizáláshoz az (1) és (2) bekezdés szerint biztosított technológiai megoldás biztosításakor gondoskodik arról, hogy az általa biztosított technológiai megoldás – a kódképzés módszerét is beleértve – tartalmazzon egyedi, véletlenszerűen megállapított elemet,
- b) az anonimizáláshoz az (1) és (2) bekezdés szerint biztosított technológiai megoldás biztosítása során az igény teljesítésében érintett együttműködő szervek által kezelt személyes adatot nem ismerheti meg, és nem kezelheti azt,
- c) az anonimizálás elvégzését követően gondoskodik az általa biztosított technológiai megoldás során keletkezett, a konkrét igény teljesítéséhez kapcsolódó egyedi elemek, azonosítók és kódok törléséről.

(5) Az anonimizálás során az (1) és (2) bekezdés szerinti technológiai megoldás révén keletkezett személyes adatot helyettesítő adatokat

- a) az együttműködő szerv – az igény teljesítéséhez kapcsolódóan a 10. § (2) bekezdésének megfelelően – kizárólag a Nemzeti Adatvagyon Ügynökség részére továbbíthatja, a 10. § (2) bekezdése szerinti rendelkezésre bocsátást követően gondoskodik azok törléséről,
- b) a Nemzeti Adatvagyon Ügynökség nem továbbíthatja más szerv, szervezet vagy személy részére, a tájékoztatási szolgáltatási igény teljesítését – vagy ha az igény elutasítására az anonimizált adatok átvételét követően került sor, az igény elutasítását – követően gondoskodik

azok törléséről, és az átvett adatok közötti kapcsolat helyreállíthatatlan megszüntetéséről.

(6) A Kormány a kulcsszolgáltató szervezet feladataira és működésére vonatkozó részletes szabályokat rendeletben állapítja meg.

8. A nemzeti adatvagyon körébe tartozó egyes állami nyilvántartások fokozottabb védelme

12. §

(1) A nemzeti adatvagyon részét képező adatállomány tekintetében törvény az adatfeldolgozással megbízható személyek és szervezetek körét korlátozhatja, vagy az adatfeldolgozásnak az adatkezelőtől különböző személy vagy szervezet általi ellátását kizárhatja.

(2) Ha törvény arról rendelkezik, hogy az adatfeldolgozást csak államigazgatási szerv vagy kizárólagos állami tulajdonú gazdálkodó szervezet láthatja el, az adatkezelő kizárólag a Kormány rendeletében az adott nyilvántartás tekintetében meghatározott szervvel vagy szervezettel köthet adatfeldolgozási szerződést. Ha a Kormány rendelete az adott nyilvántartás tekintetében meghatározott adatfeldolgozó igénybevételét teszi kötelezővé, az adatkezelő ezen adatfeldolgozót bízza meg az adatfeldolgozással.

(3) A Kormány rendeletben határozza meg a (2) bekezdés szerinti államigazgatási szerveket és kizárólagos állami tulajdonú gazdálkodó szervezeteket, valamint azon nyilvántartásokat, amelyek tekintetében adatfeldolgozással kizárólag ezek bízhatók meg, továbbá azon nyilvántartásokat, amelyek tekintetében a (2) bekezdés szerinti adatfeldolgozó megbízására az adatkezelő köteles.

(4) A (3) bekezdés szerinti rendelet az adatfeldolgozók körének meghatározásáról – ideértve az adatfeldolgozó kötelező megbízásának esetét – az elektronikus adatfeldolgozásra és a nem elektronikus adatfeldolgozásra külön-külön is rendelkezhet.

(5) Törvény lehetővé teheti, hogy amennyiben az (1), illetve (2) bekezdésben foglaltakon alapuló korlátozás valamely adatkezelő esetében a jogszabályban előírt feladatok határidőben történő teljesítését, vagy a rendelkezésre álló erőforrások szűkössége miatt a jogszabályban előírt feladatok teljesítéséhez szükséges fejlesztések határidőben történő megvalósítását veszélyezteti, az adatkezelő szakmai irányítására vagy felügyeletére kijelölt miniszter előterjesztésére a közigazgatási informatika infrastrukturális megvalósíthatóságának biztosításáért felelős miniszter a korlátozás alól egyedi felmentést adjon.

(6) Az (5) bekezdésben meghatározott egyedi felmentés megadható az időszakosan jelentkező adatfeldolgozási feladatok hatékony ellátásának biztosítása érdekében is, ha azok határidőben való ellátása a rendelkezésre álló erőforrások mellett más módon nem lehetséges. Az egyedi felmentés határozott időre adható meg. Az egyedi felmentés megadását megelőzően a közigazgatási informatika infrastrukturális megvalósíthatóságának biztosításáért felelős miniszter a tervezett egyedi felmentés indokáról, tartalmáról és időtartamáról a Kormányt tájékoztatja.

13. §

A 12. § (3) bekezdése szerint meghatározott nyilvántartásokhoz kapcsolódó adatfeldolgozási műveletet az adatfeldolgozó kizárólag Magyarország területén végezhet.

9. Záró rendelkezések

14. §

Ez a törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

15. §

(1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy

- a) Nemzeti Adatvagyon Ügynökségként működő szervet vagy szervezetet, és
- b) a kulcsszolgáltató szervezetet

rendeletben jelölje ki.

(2) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben határozza meg

- a) a Nemzeti Adatvagyon Tanács eljárására vonatkozó részletes szabályokat,
- b) a Nemzeti Adatvagyon Ügynökség feladataira és működésére vonatkozó részletes szabályokat,
- c) a kulcsszolgáltató szervezet feladataira és működésére vonatkozó szabályokat,
- d) az együttműködő szerv, a kulcsszolgáltató szervezet és Nemzeti Adatvagyon Ügynökség együttműködésének részletes szabályait,
- e) a piaci igény teljesítése ellenértéke megállapításának szempontjait,
- f) a közfeladatot ellátó szerv és az együttműködő szerv részére az adatoknak az e törvény szerint rendelkezésre bocsátásával összefüggésben felmerült többletköltségek megállapítására vonatkozó részletes szabályokat,
- g) a 16. § (1) bekezdése szerinti nyilvántartásokat.

(3) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy a 12. § (2) bekezdése szerinti államigazgatási szerveket és kizárólagos állami tulajdonú gazdálkodó szervezeteket, valamint azon nyilvántartásokat, amelyek tekintetében adatfeldolgozással kizárólag ezek bízhatók meg, továbbá azon nyilvántartásokat, amelyek tekintetében a 12. § (2) bekezdése szerinti adatfeldolgozó megbízására az adatkezelő köteles, rendeletben határozza meg.

(4) Felhatalmazást kap a miniszter, hogy az adópolitikáért felelős miniszter egyetértésével kiadott rendeletben a kulcsszolgáltató szervezet tevékenységének ellátásáért fizetendő igazgatási szolgáltatási díjra, valamint annak beszedésére, kezelésére, nyilvántartására, visszatérítésére vonatkozó szabályokat meghatározza.

16. §

(1) A 2. § g) pontja szerinti piaci tájékoztatási szolgáltatásra e törvény rendelkezéseit 2022. december 31-ig a Kormány rendeletében meghatározott nyilvántartások tekintetében kell alkalmazni.

(2) A döntéselőkészítéshez szükséges adatok hozzáférhetőségének biztosításáról szóló 2007. évi CI. törvény rendelkezéseit kell alkalmazni az e törvény hatálybalépését megelőzően kezdeményezett adat-továbbítás vagy adatátadás teljesítésére.

17. §

Hatályát veszti

- a) a nemzeti adatvagyon körébe tartozó állami nyilvántartások fokozottabb védelméről szóló 2010. évi CLVII. törvény,
- b) a döntéselőkészítéshez szükséges adatok hozzáférhetőségének biztosításáról szóló 2007. évi CI. törvény.

Általános indokolás

Ezen indokolás a jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § (3) bekezdése, valamint a Magyar Közlöny kiadásáról, valamint a jogszabály kihirdetése során történő és a közjogi szervezetszabályozó eszköz közzététele során történő megjelöléséről szóló 5/2019. (III. 13.) IM rendelet 20. §-a alapján a Magyar Közlöny mellékleteként megjelenő Indokolások Tárában közzétételre kerül.

A törvényjavaslat célja kettős. Egyrészt a nemzeti adatvagyon hasznosításának ösztönzése, elősegítése érdekében létrehozza az ezt támogató szervezetrendszer: a Nemzeti Adatvagyon Ügynökséget, és a Nemzeti Adatvagyon Tanácsot, továbbá megállapítja ezek főbb feladatait. Másrészt a javaslat egységes szerkezetbe foglalja a nemzeti adatvagyon gazdálkodásával és védelmével kapcsolatos szervezeti szabályokat, beemelve a nemzeti adatvagyon körébe tartozó állami nyilvántartások fokozottabb védelméről szóló 2010. évi CLVII. törvény rendelkezéseit is a javaslat szövegébe.

Részletes indokolás

1. §

A törvény hatályát állapítja meg.

A § tisztázza a javaslat viszonyát a közadatok megismerésére és újrahasznosítására vonatkozó jogszabályokkal.

A javaslat értelemszerűen nem érinti a közérdekű adatok megismerésére vonatkozó szabályozási környezetet, a közérdekű adatok megismerése e javaslattól függetlenül továbbra is az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvény szerint történik.

A javaslat nem érinti továbbá a közadatok újrahasznosításáról szóló 2012. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Közadat tv.) szerinti újrahasznosítási eljárást sem. A Közadat tv. az adatkezelő kezelésében álló közadatok újrahasznosítás céljából való rendelkezésre bocsátását szabályozza, azaz a Közadat tv. alapján kizárólag olyan adatkészletek igényelhetők, amelyek az adatkezelőnél eleve léteznek (alapfeladata ellátása keretében keletkeztek), az adatkezelő a Közadat tv. alapján nem kötelezhető ezen adatok átalakítására, feldolgozására. Ezzel szemben a jelen javaslatban szereplő tájékoztatási szolgáltatások a több adatkezelő kezelésében álló nyilvántartások megfelelő összekapcsolásán és elemzésén alapuló adatszolgáltatás szabályait fektetik le. Ezen szolgáltatások keretében a Nemzeti Adatvagyon Ügynökség az általa végzett adatelemzés alapján olyan adatkészleteket állít elő, amelyek korábban nem léteztek, és semmilyen adatkezelő részére sem álltak rendelkezésre. Erre tekintettel jelen javaslat és a Közadat tv. szerinti adatszolgáltatási rezsím élesen elkülönül, azok nem érintik egymás eljárási

szabályait.

A javaslat nem érinti továbbá az adatkezelő közfeladatot ellátó szervek egyéb, alaptevékenységükhöz kapcsolódó adatszolgáltatásait sem. Ezen adatszolgáltatások – beleértve a közhiteles adatszolgáltatásokat, a működéshez kapcsolódó egyéb intézményközi adatszolgáltatásokat, a működéssel kapcsolódó egyéb intézményközi adatszolgáltatásokat, az adatelemzést – tehát a jelen javaslatban szereplő rendelkezésektől függetlenül zajlanak a javaslat elfogadását követően is. A javaslat nem érinti az ezen adatszolgáltatásokkal összefüggésben megállapított és szedett díjakat (pl. igazgatási szolgáltatási díjakat) sem.

2. §

A javaslat értelmező rendelkezéseit tartalmazza. A javaslat e §-ban meghatározza a nemzeti adatvagyon fogalmát, valamint az adatvagyon-gazdálkodással összefüggő főbb tevékenységeket, szolgáltatásokat.

3-4. §

A javaslat az állami adatvagyon hasznosításával kapcsolatos feladatok ellátására a Nemzeti Adatvagyon Ügynökséget jelöli ki, a § az Ügynökség fontosabb feladatait határozza meg:

- a közadatok újrahasznosításáról szóló törvény végrehajtásának elősegítése, ehhez kapcsolódóan a nemzeti közadatportál üzemeltetése, nemzeti közadatkataszter létrehozása és gondozása;
- a Kormány által kijelölt kulcsszolgáltató, és az adatbázisok kezeléséért felelős szerv közreműködésével anonimizált adatbázisok feldolgozása, elemzése;
- adatelemzési szolgáltatások nyújtása a kormányzat, a piac és az állampolgárok felé.

A javaslat egyes szolgáltatásokhoz különös szabályokat állapít meg (lásd 7-11. §), illetve a Kormány részére ad felhatalmazást az itt szereplő feladatok részletszabályainak rendeletben való megállapítására.

5-6. §

A javaslat az adatvagyon-gazdálkodással összefüggésben létrehozza a Nemzeti Adatvagyon Tanácsot, amely a kormányzati igazgatásról szóló törvény szerinti kormánybizottságként működik. A Nemzeti Adatvagyon Tanács tagjai a Kormány adatgazdálkodásában érintett miniszterei. A Tanács iránymutatásokat és alapelveket határoz meg a Nemzeti Adatvagyon Ügynökség tevékenységével kapcsolatban, valamint jóváhagyja annak a piaci megkereséseket teljesítő adatszolgáltatásait.

7. §

A tájékoztatási szolgáltatásokra vonatkozó közös szabályokat állapítja meg.

A Nemzeti Adatvagyon Ügynökség a tájékoztatási szolgáltatások teljesítése érdekében

megkeresheti az igényben érintett adatokat kezelő szervezetet annak érdekében, hogy az adatszolgáltatáshoz szükséges adatokat rendelkezésére bocsássák. A megkeresésben érintett adatok lehetnek közadatok, illetve anonimizált személyes adatok is.

A megkeresett adatgazda szervezet főszabály szerint köteles teljesíteni a Nemzeti Adatvagyon Ügynökség megkeresését, a megkeresést meg kell tagadnia ugyanakkor, ha a kért adatok esetében az anonimizálás nem valósítható meg érdemben. Meg kell tagadni a Nemzeti Adatvagyon Ügynökség felé az adatszolgáltatást abban az esetben is, ha a kért adatok a közadatok újrahazsnosításáról szóló törvény szerint sem lennének az igénylő részére átadhatóak. Összességében tehát az adatokat kezelő közfeladatot ellátó szervek anonimizált személyes adatot, vagy a közadat-újrahazsnosítási rezsim keretében egyébként is bárki számára rendelkezésre bocsátandó közadatok kötelesek átadni a Nemzeti Adatvagyon Ügynökség részére.

Az adatszolgáltatással összefüggő többletköltségeket – pl. adatok lekérésével, leválogatásával, anonimizálás végrehajtásával összefüggésben felmerült többletköltségek – a Nemzeti Adatvagyon Ügynökség az adatkezelővel kötött megállapodás keretében megtéríti az adatkezelő részére. A költségeket önköltségi alapon, az adatkezelőnél alkalmazott számviteli politika alapulvételével kell megállapítani. Kiemelendő, hogy a Nemzeti Adatvagyon Ügynökségtől más jogcímen – pl. az adatkezelő adatszolgáltatásáért egyébként felszámított igazgatási díj – nem követelhető egyéb díj vagy költségtérítés.

A Nemzeti Adatvagyon Ügynökség az igény teljesítését az igénylő felé is hasonló okokból utasíthatja el – azaz, ha anonimizálással sem biztosítható a személyek beazonosíthatatlansága, illetve, ha a megismerést törvény korlátozza.

8-9. §

A piaci szervezetek és állampolgárok felé történő adatszolgáltatás különös szabályait állapítja meg. Az igény teljesítéséről Nemzeti Adatvagyon Ügynökség gondoskodik. A § rendelkezik továbbá az igénylővel kötendő megállapodás egyes tartalmi elemeiről is. Ezekkel az adatszolgáltatásokkal kapcsolatban a Nemzeti Adatvagyon Tanács jóváhagyási joggal bír.

10-11. §

A §-ok az anonimizáláson alapuló adatszolgáltatás, adatelemzés különös szabályait állapítják meg. Annak érdekében, hogy a személyes adatok védelme teljes mértékben érvényesüljön és azokat közvetetten sem ismerhesse meg arra nem jogosult szervezet, a személyes adaton alapuló adatbázis-összekapcsolással összefüggő igények esetén a személyes adatokat kezelő együttműködő szerv a Kormány által rendeletben kijelölt kulcsszolgáltató szervezet szolgáltatását igénybe véve köteles a személyes adatokat tartalmazó nyilvántartások megfelelő anonimizálását, vagy anonimizálását elvégezni, és az adatokat ilyen módon a Nemzeti Adatvagyon Ügynökség részére továbbítani.

Az anonimizálás során

- gondoskodni kell arról, hogy az érintett személyes adatok visszafordíthatatlanul beazonosíthatatlanok legyenek, azokat sem a kulcsszolgáltató szervezet, sem a Nemzeti Adatvagyon Ügynökség sem ismerheti meg,
- egyedi, véletlenszerűen generált kódokat kell alkalmazni, amelyeket az érintetteknek legkésőbb az igény teljesítését követően törölniük kell,
- az igény teljesítését követően az összekapcsolt adatbázisok közötti kapcsolatot is meg kell szüntetni.

Az anonimizálás folyamata során az együttműködő szerv (az adat kezelését egyébként végző közfeladatot ellátó szerv) végzi mindazokat a feladatokat, amelyek során személyes adat kezelése megvalósul. Az Infotv. 3. § 10) pontja szerint adatkezelés: az alkalmazott eljárástól függetlenül az adaton végzett bármely művelet vagy a műveletek összessége, így különösen gyűjtése, felvétele, rögzítése, rendszerezése, tárolása, megváltoztatása, felhasználása, lekérdezése, továbbítása, nyilvánosságra hozatala, összehangolása vagy összekapcsolása, zárolása, törlése és megsemmisítése, valamint az adat további felhasználásának megakadályozása, fénykép-, hang- vagy képfelvétel készítése, valamint a személy azonosítására alkalmas fizikai jellemzők (pl. ujj- vagy tenyérnyomat, DNS-minta, íriszkép) rögzítése. Ennek alapján az anonimizálás mint tevékenység az adat kezelésének minősül.

Az Infotv. 5. § (1) bekezdése szerint személyes adat akkor kezelhető, ha azt jogszabály közérdeken alapuló célból elrendeli. Ennek megfelelően az adatkezelést elrendelő jogszabályok kivétel nélkül tartalmazzák is az adatkezelés célját. Mivel ezekben az anonimizálás mint adatkezelési cél nem szerepel, szükséges a törvényben rendelkezni arról, hogy minden olyan szervnél, amely személyes adatokat kezel, az adatkezelés célja kiegészül az anonimizálással. Ezt a tevékenységet kizárólag az adatgazda végezheti, aki egyébként is jogosult az érintett adat kezelésére. Az adatgazda ehhez a tevékenységéhez igénybe veszi a kulcsszolgáltatótól kapott kulcsot, majd az ilyen módon anonimizált adatokat továbbítja a NAVÜ részére. Ennek alapján a kulcsszolgáltató, vagy a NAVÜ részéről az Infotv. szerinti adatkezelés nem valósul meg.

Az ilyen igények teljesítésekor a személyes adatot tartalmazó nyilvántartást vezető szervezet köteles együttműködni a kulcsszolgáltató szervezettel és Nemzeti Adatvagyon Ügynökséggel is. A kulcsszolgáltató szervezet a szolgáltatásért díjra jogosult, amely díj megállapítására az e-közigazgatási és informatikai fejlesztések egységesítéséért felelős miniszter jogosult azzal, hogy ezt az adópolitikáért felelős miniszter egyetértésével teheti meg.

12-13. §

A 12. § a nemzeti adatvagyon körébe tartozó állami nyilvántartások fokozottabb védelméről szóló 2010. évi CLVII. törvény rendelkezéseit emeli át a javaslatba annak érdekében, hogy a

nemzeti adatvagyon védelmével, illetve a nemzeti adatvagyon-gazdálkodással összefüggő szervezeti szabályok egységesen, egy törvényben legyenek megállapítva. A javaslat nem változtat e tekintetben a hatályos szabályozás szerint működő rendszeren, a 2010. évi CLVII. törvény rendelkezéseit változtatás nélkül emeli át.

14-17. §

A záró rendelkezéseket tartalmazza.